

Határidő elmulasztásában megnyilvánuló ügyvédi műhibák - Szakmai anyag

Utolsó frissítés: 2015.12.11.

Tartalomjegyzék

Bevezetés

1. Keresetindításra nyitva álló határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

Joggyakorlat

Főbb következtetések

2.1. Fellebbezési határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

Joggyakorlat

Főbb következtetések

2.2. Felülvizsgálati határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

Joggyakorlat

Főbb következtetések

3. Elévülési határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

Joggyakorlat

Főbb következtetések

4. Egyéb, perbeli mulasztások

Irányadó főbb jogszabályok

Joggyakorlat

Főbb következtetések

Bevezetés

I. Statisztika, alapvetés

Jogszabályban előírt határidő elmulasztása miatt bejelentett ügyvédi műhibák okán évente jelentős számú kárigény-bejelentés történik a MÜBSE felé. Ebbe a csoportba tartoznak azok az esetek, amikor az ügyvéd a megbízás teljesítése során valamely, jogszabályban megállapított határidőt mulaszt. A mulasztások közös jellemzője, hogy az eljáró ügyvéd a határidő figyelmen kívül hagyásával elzárja ügyfelét a további bírósági (vagy hatósági) igényérvényesítés lehetőségétől.

A kialakult bírósági gyakorlat korábban nem volt egységes a határidő-mulasztás jogkövetkezményeinek, az okozott kár mibenlétének a megítélése vonatkozásában. A bíróságok többnyire azon az állásponton voltak, hogy az ügyvéddel szembeni kártérítési perben meg kell vizsgálni és el kell bírálni a kártérítési per alapjául szolgáló perben (az ún. árnyékperben) – vagyis abban a perben, amelyben az ügyvéd határidőt mulasztott – előterjesztett kereseti kérelmet is, mert csak ezt követően lesz a bíróság abban a helyzetben, hogy az ügyvéddel szembeni kártérítési igény megalapozottságáról döntsön. Ez esetben a bíróságok a hatáskör kérdésében sem látták akadályát annak, hogy az ügyvéddel szembeni polgári peres

eljárásban pl. a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó kereseti kérelem kerüljön quasi elbírálásra abból a célból, hogy az ügyvéd felelősségének kérdésében a bíróság dönthessen.

A jelenlegi bírósági gyakorlat szerint:

- ▶ A bíróság az ügyvéddel szembeni kártérítési perben nem vizsgálhatja felül, hogy mi történt volna abban az esetben, ha a keresetindításra (fellebbezésre stb.) határidőben sor került volna. Jogorvoslati határidő elmulasztása esetén ezt az árnyékperben hozott, jogerőre emelkedett ítélet anyagi jogereje kizárja.
- ▶ Az ügyvéddel szemben indított kártérítési keresetet elbíráló bíróság hatáskör hiánya miatt sem bírálhatja el az árnyékper, ha az egyébként nem tartozna a hatáskörébe (pl. munkaügyi kereset vagy közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti perek).
- ▶ Mivel az árnyékper elbírálására nem jogosult az ügyvéddel szembeni kártérítési igényt elbíráló bíróság, ezért nem is állapítható az meg, hogy az ügyvéd azon összeggel megegyező összegű kárt okozott, mint amely összeg az árnyékper tárgyát képezte.
- ▶ A jelenlegi bírói gyakorlat nem vagyoni kárt (az új Ptk. hatálya alatt: sérelemdíjat) tart megítélhetőnek az ügyvéddel szemben. Ennek indoka, hogy az ügyvédi mulasztás folytán az ügyfél elesett az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogától, illetve keresetindítási határidő elmulasztása esetén a bírói úthoz való jogától.

Megjegyezzük, hogy a bírói gyakorlat továbbra sem egységes a felülvizsgálati kérelem benyújtására előírt határidő elmulasztása, mint jogellenes ügyvédi mulasztás jogkövetkezményének megítélésében. Míg egyes bíróságok megállapíthatónak tartják a nem vagyoni kár megítélését ebben az esetben is, addig más bíróságok erre nem látnak lehetőséget, arra hivatkozva, hogy a felülvizsgálat nem rendes, hanem rendkívüli jogorvoslati jog, amelynek elmaradása nem eredményezi a személyiségi jog sérelmét.

Jelen anyagban – **mind eddig minden témakörben a teljesség igénye nélkül** – sorra vesszük, hogy melyek azok a határidő elmulasztásában megnyilvánuló ügyvédi műhibák, amelyek az ügyvédi tevékenység során előfordulnak, és az ügyvéd kártérítési felelősségének bekövetkeztét eredményezhetik.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az ismertetésre kerülő szakmai segédanyag nem értelmezhető úgy, hogy az abban foglaltak betartása elégséges az ügyvédi műhiba elkerüléséhez. Rendkívül fontos ezért, hogy a kollégák továbbra is figyeljék és alkalmazzák ügyvédi tevékenységük során a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, a bírósági gyakorlatot és az ügyvédi kamarai szabályzatokat, mivel a jelen anyagban foglaltak ezek kiváltására nem alkalmasak, arra azonban igen, hogy felhívják a figyelmet a leggyakoribb hibákra.

II. A MÜBSE gyakorlatában előforduló főbb ügyvédi műhibák a határidő-mulasztások körében

- ▶ Keresetindításra nyitva álló határidő elmulasztása (Pl. a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos perben vagy a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti, illetőleg a Magyar Állammal szembeni kártalanítási kereset megindítására irányuló perben.)
- ▶ Jogorvoslati határidő elmulasztása (Pl. fellebbezési határidő vagy felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztása.)
- ▶ Elévülési határidő elmulasztása (Ez lehet jogszabály szerinti, általános elévülési idő, vagy az adott jogviszonyra irányadó valamely speciális elévülési

idő elmulasztása.)

- ▶ Egyéb, perbeli mulasztások (Pl. az eljárás szünetelése esetén a folytatás kérelmezésének elmulasztása, fizetési meghagyásos eljárás vagy bírósági meghagyás kiszabása esetén az ellentmondás megtételének elmulasztása, ill. fizetési meghagyásos eljárás perré alakulása esetén a kérelem kiegészítésének vagy az illeték kiegészítésének elmaradása.)

1. Keresetindításra nyitva álló határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

1. **1959. évi IV. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
2. **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
3. Az ügyvédekről szóló **1998. évi XI. tv.**
4. A polgári perrendtartásról szóló **1952. évi III. törvény**
5. A munka törvénykönyvéről szóló **2012. évi I. törvény**
6. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló **2004. évi CXL. törvény**
7. A büntetőeljárásról szóló **1998. évi XIX. törvény**

Irányadó jogegységi határozat:

4/2003. Polgári jogegységi határozat a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról.

Joggyakorlat

A.) Közzétett bírósági jogesetek

A.1.) **KGD2000. 302.** A keresetlevél benyújtásának napja közigazgatási perben is a keresetlevél bírósághoz történő érkezése.

A.2.) **KGD1994. 273.** Nem tekinthető a keresetlevél elkésztett benyújtottnak akkor, ha a másodfokú közigazgatási határozat a keresetindítás jogi lehetőségére vonatkozóan a tájékoztatást nem tartalmazza, s a felperes a 30 napos keresetindítási határidőt emiatt elmulasztja.

A.3.) **BH2013. 89.** Amennyiben az ügyvéd az ügyfelével kötött megbízási szerződést megszegve az 1998. évi XIX. törvény 580. § szerinti kártalanítási igényt a 6 hónapos jogvesztő határidőn túl terjeszti elő, és ezzel megfosztja ügyfelét az igény érvényesítésének e lehetőségétől, ezáltal sérült a félnek azon alkotmányos joga, hogy bírósághoz fordulhasson és jogait a törvény által felállított független és pártatlan bíróság bírálhassa el. Ez olyan immateriális hátránynak minősül, mely kellő alapul szolgál a személyiségi jogok megsértésének a megállapításához, és ennek alapján nem vagyoni kártérítés megítéléséhez.

A.4.) **BH2010. 12.** A kártalanítási igény előterjesztésére megállapított hat hónapos jogvesztő határidő akkor is a nyomozást megszüntető határozatnak a terhelttel történő kézbesítésével kezdődik, ha ellene valamely érdekelt panaszt nyújtott be.

B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogesetek

B.1.) Amennyiben az ügyvéd keresetindítási határidőt mulaszt, úgy emiatt az ügyvéddel szemben nem általános kártérítés megítélésének van helye, hanem az Alkotmányban biztosított, független és pártatlan bírósági eljáráshoz való alapjog elvesztése miatt nem vagyoni kár (az új Ptk. hatálya alatt: sérelemdíj) iránti igény lehet megalapozott.

Az alperes ügyvéd képviselte az I.r.–III.r. felpereseket, mint munkavállalókat a volt munkáltatójuk ellen indított munkaügyi perben. A felperesek munkaviszonyát a munkáltató rendkívüli felmondással megszüntette, mert álláspontja szerint a munkavállalók a munkáltatóval szemben versenytevékenységet folytattak, ezáltal gazdasági érdekeit súlyosan sértették. Felperesek a munkáltató felmondását megalapozatlannak tartották, ezért megbízták az alperes ügyvédet, hogy őket a munkáltatóval szembeni egyeztetésen, majd a munkaügyi perben képviselje. A munkáltatóval való egyeztetés eredményre nem vezetett, ezért az ügyvédnek a munkaügyi perek megindítását kellett volna határidőben kezdeményeznie, ami nem történt meg, csak a jogszabályi határidőn túl.

A munkaügyi bíróság a pereket egyesítette, és a keresetindítási határidő elmulasztása miatt hiánypótlási felhívás keretében igazolási kérelem benyújtására hívta fel az ügyvédet, aki ennek során becsatolta a keresetlevél feladására vonatkozó feladóvevényt és a postai küldeményre vonatkozó tudakozványról szóló igazolást. Tekintettel a becsatolt dokumentumok közötti eltérésre, a bíróság megkereste a postaszolgáltatót a feladóvevény és az igazolás hitelt érdemlőségére vonatkozóan. A posta válasza szerint a becsatolt feladóvevény kezelési kellékei nem származhatnak a megjelölt postahivataltól, továbbá a küldeményre vonatkozóan kiállított igazolás eredetinek nem tekinthető. Minderre figyelemmel a felperesek a keresettől elálltak, mivel nem tudták igazolni, hogy a kereset a jogszabályi határidő leteltét megelőzően került benyújtásra. Felperesek a keresettől való elállás előtt az alperes mulasztásából eredően kártérítési igényükre vonatkozóan jogfenntartással éltek.

Felperesek ezt követően fegyelmi eljárást kezdeményeztek a panaszolt ügyvéddel szemben, melynek alapján az ügyvédi kamara fegyelmi tanácsa két rendbeli fegyelmi vétség elkövetését megállapította. Ezen túlmenően a felperesek magánokirat-hamisítás vétségének alapos gyanúja miatt feljelentéssel éltek ismeretlen személlyel szemben. A büntetőeljárás a vádlottal szemben tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok miatt megszüntetésre került. A nyomozó hatóság azt állapította meg, hogy a két hamis tartalmú okiratot az alperes nyújtotta be a munkaügyi bíróságra. Az azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem volt megállapítható, hogy az ügyvéd ezen okiratok valótanságáról tudott volna.

Ezt követően a felperesek keresetet nyújtottak be az alperes ügyvéd ellen, általános kártérítés, nem vagyoni kárpótlás és járulékaik megfizetése iránt.

Az elsőfokú bíróság az általános kártérítés iránti igényt megalapozottnak, míg a nem vagyoni kárpótlás iránti igényt megalapozatlannak találta. A bíróság megállapította, hogy az ügyvéd szerződésszegést követett el azzal, hogy a keresetleveleket határidőben nem terjesztette elő a munkaügyi bíróságon. Alperes a keresetlevelek feladását más személyre bízta, azt azonban nem ellenőrizte, hogy a feladás határidőben megtörtént-e. Alperes az általa igénybe vett közreműködőért a Ptk. 475. §-a alapján felel.

A bíróság az alperesi mulasztással okozott kár mértéke tekintetében arra a meggyőződésre jutott, hogy az pontosan nem számítható ki, ezért a Ptk. 359. § (1) bek. szerinti általános kártérítésnek van helye. A bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a kereset szerinti összeget elfogadva, ezen összeget tartotta megfelelőnek arra, hogy az alperesi szerződésszegő magatartás következtében a felperesek teljes jóvátételben részesüljenek. A nem vagyoni kár iránti igényt a bíróság azért tartotta megalapozatlannak, mert a felperesek felhívás ellenére sem bizonyították azt az állításukat, amely szerint az alperesi mulasztás miatt személyiségi joguk sérült, mert a munkaviszonyuk rendkívüli felmondással történt megszüntetése őket ebből a szempontból hátrányosan érinti. A megítélt általános

kártérítés körében a munkaviszony rendkívüli felmondása miatt keletkezett sérelmek is értékelésre és megítélésre kerültek.

Az alperes ügyvéd fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis az általános kártérítés megítélésének feltételei jelen ügyben nem állnak fenn. Általános kártérítésre akkor kerülhet sor, ha a kár bekövetkezte egészen bizonyos, illetve teljes bizonyossággal előre tudható, hogy az be fog következni, azonban a kár mértéke nem állapítható meg. Jelen eljárásban nem vizsgálható, hogy mi lett volna a munkaügyi per eredménye, a kártérítési perben eljáró bíróság ugyanis nem veheti át a munkaügyi bíróság szerepét. Ebből következően az nem állapítható meg, hogy a keresetlevél határidőben történő benyújtásának elmaradása miatt a felpereseket kár érte. A felperesek azon az alapon igényelték általános kártérítést, mert az alperesi mulasztás elzárta őket attól, hogy jogvitájukat független bíróság bírálja el. Ezen kereseti kérelmük azonban tartalma szerint valójában nem vagyoni kár megtérítésére irányult.

Mivel a felperesek keresetlevele az alperesi mulasztás folytán érdemben nem került elbírálásra, ezért sérült a felpereseknek az Alkotmányban biztosított, a független és pártatlan bírósági eljáráshoz való alapjoga. Ez azt eredményezte, hogy a felperesek életminősége romlott, mert nem tudtak meggyőződni arról, hogy a számukra nyilvánvalóan hátrányt jelentő és részükről alaptalannak tartott felmondás a munkáltató részéről jogszerű volt-e. Ehhez képest, a jelen perben azt lehet vizsgálni, hogy emiatt milyen elégtételre tarthatnak igényt a felperesek. A bírósági úthoz való jog elvesztése miatt elszenvedett hátrány körében a bíróság mérlegelést alkalmazott, és ennek alapján az alperesi marasztalás összegét az elsőfokú ítéletben foglaltaknál alacsonyabb összegben határozta meg. *(Kecskeméti Városi Bíróság 2.P.20409/2001/41. sz. és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2.Pf.21.619/2002/4. sz. ítélete).*

B.2.) Amennyiben az ügyvéd a Magyar Állammal szembeni, kártalanítás iránti perben a jogszabályban előírt, hat hónapos jogvesztő határidőn túl nyújtja be a keresetet, úgy a mulasztás folytán az ügyfél a kifizetett ügyvédi munkadíjra, valamint nem vagyoni kár megítélésére tarthat igényt.

A Kúria az alperes ügyvéddel szemben hozott jogerős marasztaló ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet akként változtatta meg, hogy az alperes marasztalásának összegét leszállította. Az irányadó tényállás szerint a felperes korábban őrizetben, ezt követően előzetes letartóztatásban volt. A bíróság azonban a felperest jogerősen felmentette az ellene több bűncselekmény elkövetése miatt emelt vád alól.

Ezt követően a felperes azzal bízta meg az alperes ügyvédet, hogy a Magyar Állammal szemben indítson keresetet vagyoni és nem vagyoni kártalanítás iránt. Az ügyvéd a keresetlevelet a bírósághoz benyújtotta, a pert azonban a bíróság megszüntette, mivel a kártalanítási kérelem a jogszabályban előírt, hat hónapos jogvesztő határidőn túl került előterjesztésre. Jelen esetben nem volt jelentősége annak, hogy a keresetlevelet a határidő utolsó napján postára adták, mert a kérelemnek a határidő lejárta előtt a bírósághoz meg kellett volna érkeznie.

A felperes által az ügyvéddel szemben indított perben az elsőfokú bíróság az ügyvédet kötelezte nem vagyoni kárpótlás, valamint elmaradt jövedelem címén a kár megtérítésére. A kereset jogalapja körében a bíróság utalt arra, hogy mivel alperes elmulasztotta a határidő lejárta előtt benyújtani a bírósághoz a keresetlevelet, ezért nem az Üt. 1. §-ban meghatározott módon járt el, ugyanis figyelemmel kellett volna lennie a 4/2003 Polgári jogegységi határozatban foglalt értelmezésre, mely szerint valamely jogszabály által a keresetindításra meghatározott jogvesztő határidő anyagi jogi határidő, amely az utolsó napon minden körülmények között lejár. Az ügyvéd ezt nem vette figyelembe, így nem a megbízó érdekének megfelelően teljesítette a megbízást, szerződésszegést követett el, mellyel összefüggésben a felperesnek kárt okozott. A felperes kára azáltal következett be, hogy a Be. szabályai szerint őt megillető kártalanítási jogát nem érvényesíthette.

A másodfokú, jogerős ítélet a marasztalás összegét, annak eltúlzott volta miatt leszállította, azonban a felperes igényét a nem vagyoni kárpótlásra jogalap tekintetében alaposnak találta.

A Kúria a jogerős marasztaló ítéletet hatályon kívül helyezte, egyben az elsőfokú ítéletet akként változtatta meg, hogy alperes marasztalásának összegét lényegesen leszállította. A Kúria – egyetértve ebben a tekintetben az alsóbb fokú bíróságok döntéseivel – megállapította a szerződésszegést az alperes ügyvéd terhére. A Kúria ítéletében hangsúlyozta, hogy amennyiben az alperes ügyvédnek kétségei voltak a hat hónapos keresetindítási határidő anyagi jogi, vagy eljárás jogi természetével kapcsolatban, úgy akkor járt volna el a felperes érdekeinek megfelelően, egyben úgy, ahogy az adott helyzetben elvárható lett volna, ha a legnagyobb biztonságot nyújtó megoldást választja, azaz a keresetet olyan időben terjeszti elő, hogy az a határidő anyagi jogi minősítése esetén is határidőben benyújtottnak minősüljön. Az összecszerűség körében a felperes kárát a kártalanítási perben előterjesztett igényével egyezően jelölte meg, előadva, hogy a keresetlevél határidőben történő

előterjesztése esetén minden igényét megítélte volna a bíróság. Ez a kérdés azonban a Pp. 229. § (1) bekezdésére, és az 1997. évi LXVI. tv. 7. §-ára figyelemmel a jelen perben nem vizsgálható, hiszen az alapper jogerősen megszűnt. Az ügyvéd ellen indított kártérítési per bírósága érdemben nem vizsgálhatja azt a kérdést, hogy az ügyvéd mulasztása hiányában a felperes az elmulasztott pert megnyerte volna, illetve időben előterjesztett kereset esetén a bíróság mit ítélt volna meg számára (BH2009.356., BH2012.90.).

Miután a kártalanítási kereset érdemi elbírálása az alapperben olyan okból maradt el, amelyért az alperes ügyvéd felelősséggel tartozik, ezért a Ptk. 478. § (2) bekezdése alapján a megbízás eredménytelensége folytán felperes igényt tarthat a kifizetett ügyvédi megbízási díjra.

Emellett, az alperes a mulasztásával elzárta a felperest a Be. 580. § (1) bekezdése alapján őt illető kártalanítási igény érvényesítésétől. Ezzel sérül a felperesnek az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében szabályozott bírósághoz fordulás joga. Ezzel a felperest olyan immateriális hátrány érte, amellyel egyben a Ptk. 75. § (1) bekezdésében írt személyiségi jogai is sérültek, és amely így jogalapot teremt nem vagyoni kár igénylésére (Ptk. 84. § (1) bek. e) pont.). A bíróság erre figyelemmel megállapította, hogy mekkora összegű kárpótlás indokolt a felperest ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, figyelembe véve a hasonló jogsérelem esetében más döntésekben megállapított kárpótlások mértékét, továbbá azt a tényt, hogy a felperes a büntetőeljárással összefüggő kártérítési igényének érvényesítésétől – bár más jogi feltételek között – de nem volt elzárva. *(Zala Megyei Bíróság 6.P.22.386/2009/18.sz., Győri Ítéltábla Pf.I.20.338/2010/6. sz., és a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.839/2011/3. sz. ítélete).*

B.3.) A Pp. 229. § (1) bekezdése szerinti anyagi jogerő kizárja, hogy a felek az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben vitássá tehessek, de a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.22.108/2000/3. számú határozatában kifejtettek alapján azt is, hogy az anyagi jogerőre emelkedett ítéletet a bíróság más perben felülbírálja. Ezért a korábbi perben hozott jogerős ítélet a megbízási szerződés megszegésével összefüggő kárigény tekintetében is irányadó, és „árnyékper” lefolytatásának nincs helye. A bíróság ezért a megbízási szerződés megszegésével okozott kár megtérítése iránti perben nem vizsgálhatja, hogy a keresetlevél időben történő előterjesztése esetén a korábbi per milyen eredménnyel zárult volna.

Az alperesi ügyvédi iroda egy személygépkocsi motorjának meghibásodásával kapcsolatos szavatossági igény érvényesítésére kapott megbízást. Az emiatt indult perben a bíróság a felperes keresetét elutasította, mert a szavatossági igény elévült, továbbá a kártérítési igényét is késedelmesen terjesztette elő a felperes.

Az ügyvédi iroda alperessel szemben indult perben a bíróság kötelezte az alperest a korábbi, szavatossági perben igényelt javítási költség és egyéb költségek, valamint a járulékok megfizetésére. A bíróság álláspontja szerint alperes szerződést szegett azzal, hogy a felperes szavatossági igényét elkésztetten terjesztette elő. A bíróság nem osztotta az alperesi beavatkozó biztosító egyesület érvelését, mely szerint alperes szerződésszegő magatartása és a felperes kára közötti okozati összefüggés bizonyítatlan, mivel utóbb már nem állapítható meg, hogy a szavatossági perben eljáró bíróság érdemben a felperes keresetét miként bírálta volna el. A szavatossági perben ugyanis a bíróság – az elévülés ellenére – vizsgálta az eladó szavatossági felelősségének fennállását. Az ítélet indokolásában a bíróság a hibás teljesítés tényét, és ezért az eladó felelősségét megállapította. Ez az ítéleti megállapítás pedig kétségtelenné teszi azt, hogy a per milyen eredménnyel zárult volna határidőben történő igényérvényesítés esetén. Erre figyelemmel a bíróság azt állapította meg, hogy az alperes szerződésszegő magatartása és a felperest ért kár között az okozati összefüggés fennáll.

Az alperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az alperes marasztalását a javítási költségek vonatkozásában mellőzte. A bíróság kifejtette, hogy alperes a megbízás teljesítése körében nem az ügyvédtől elvárható gondossággal járt el, mely miatt a felperesnek

kára keletkezett. Nem osztotta azonban a másodfokú bíróság a kárösszegezését tekintetében az első fokú bíróság álláspontját, mely szerint a motorcsere költségei is a szerződésszegéssel okozati összefüggésben állóként az alperest terhelnek. Nincs ugyanis olyan jogerős ítélet, amely arról döntött volna, hogy a motorcsere költsége kit terhel. A felperes által az eladó ellen indított perben a bíróság a keresetet az igényérvényesítés késedelme miatt elutasította. Az ítélet indokolásának azon részre, mely szerint a perben csatolt magánszakértői vélemény alapján az ottani per alperesének hibás teljesítése megállapítható, ellentétben áll az ítélet rendelkező részével.

A Pp. 229. § (1) bekezdése szerinti anyagi jogerő kizárja, hogy a felek az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben vitássá tehessek, de a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.22.108/2000/3. számú határozatában kifejtettek alapján az is, hogy az anyagi jogerőre emelkedett ítéletet a bíróság más perben felülbírálja. Ezért a korábbi perben hozott jogerős ítélet a megbízási szerződés megszegésével összefüggő kárigény tekintetében is irányadó, és „árnyékper” lefolytatásának nincs helye. A bíróság ezért a megbízási szerződés megszegésével okozott kár megtérítése iránti perben nem vizsgálhatja, hogy a keresetlevél időben történő előterjesztése esetén a felperes és az eladó közötti per milyen eredménnyel zárul volna. Az alperes szerződésszegésével ezért a motorcsere költségével azonos felperesi kár nem áll okozati összefüggésben. *(Pesti Központi Kerületi Bíróság 28.P.86433/2005/12. sz., és a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 45.Pf.631.617/2006/3. sz. ítélete)*

C.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult, peren kívüli esetek, melyek ügyvédi műhibát valósítottak meg

C.1.) A panaszos egy vadásztársaság közgyűlése által hozott jogerős fegyelmi határozat bíróság előtti megtámadására kapott megbízást. A bíróság jogerős végzéssel a pert megszüntette, mert a kereset az annak benyújtására nyitva álló anyagi jogi határidő lejártát követően került benyújtásra a bírósághoz.

C.2.) A panaszolt ügyvéd védjegy bejegyzése iránti kérelmet nyújtott be a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz. A Hivatal a kérelmet határozatával elutasította. A határozat megváltoztatása iránt az ügyvéd keresetet nyújtott be a bíróságra, ez azonban elkésett.

C.3.) A megbízott ügyvéd a szavatossági igény érvényesítése iránti keresetet elkésettben nyújtotta be a bírósághoz, így a megbízó kára összegét a bíróság eltérő – kártérítési – jogalapon ítélte csak meg. A felperes kára kártérítési jogalapon csak részben került megállapításra.

C.4.) Az ügyvéd egy munkaügyi perben nyújtott be keresetlevelet, de azt a bíróság – a keresetlevél hiányosságai miatt – idézés kibocsátása nélkül elutasította. Ezt követően 30 napon belül a szabályszerű keresetlevél újra benyújtható lett volna, az ügyvéd azonban ezt elmulasztotta, így a bírósági úton történő igényérvényesítésre nyitva álló jogvesztő határidő eltelt.

Főbb következtetések

- ▶ A keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – a Pp. 105. § (4) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók.

(„A határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.”)

A jogszabályban megállapított keresetindítási határidő nem a bírósági eljárás része, hanem anyagi jogi természetű. A keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtása nem perbeli cselekmény.

A keresetlevélnek a határidő utolsó napján a munkaidő végéig a bírósághoz meg kell érkeznie. Az anyagi jogi határidőre a Pp. 105. § (4) bekezdés – a 105. § (1) bekezdéséből következően csak a perbeli cselekményekre irányadó – szabálya nem alkalmazható, ezért **a keresetindítás határidejét a fél – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – elmulasztja akkor is, ha a keresetlevelet a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adja.**

Az időmúlásnak kétféle hatása van: a jogvesztés és az elévülés.

A jogvesztés súlyos következménye csak a jogszabály kifejezett rendelkezése alapján állhat be.

Ha az időmúlás a követelés elévülésére vezet, az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet. E rendelkezés azonban nem létesít perakadályt, mivel a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pont értelmében az elévülés nem vezethet a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására.

A jogvesztéssel nem járó anyagi jogi határidő elévülési jellegű. Ebből következik, hogy amennyiben a jogszabály a keresetindításra úgy ír elő határidőt, hogy elmulasztásához nem fűzi a jogvesztés következményét, a mulasztás kimenthető. Ez a határidő anyagi jogi jellegén nem változtat.

A keresetlevél késedelmes benyújtása esetén, ha a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő – jogszabály kifejezett rendelkezése folytán – jogvesztő, vagy a mulasztás kimentésére előírt igazolással a fél nem él, illetőleg az alaptalan, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül hivatalból el kell utasítani, ennek elmaradása esetén a pert meg kell szüntetni. (4/2003. Polgári jogegységi határozat a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról.)

- ▶ A terhelt a kártalanításra alapot adó jogerős határozat vele történő közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthet elő kártalanítási igényt. E határidő elmulasztása jogvesztő. (Be. 583. § (1) bek.). Amennyiben tehát a 6 hónapos határidő utolsó napján postára adja a fél a keresetlevelet, úgy az elkésletnek minősül, mivel a keresetnek a határidőn belül be is kell érkeznie a bíróságra. Figyelemmel arra, hogy a 6 hónapos igényérvényesítési határidő jogvesztő, igazolásnak nincs helye, mert nem elévülési jellegű a határidő.
- ▶ Közigazgatási perekben a keresetlevelet az elsőfokú közigazgatási határozatot hozó szervnél a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. Egyes közigazgatási határozatok esetében a keresetindítási határidő ettől eltér.

A keresetindítási határidőt akkor is megtartottnak kell tekinteni, ha a felperes a keresetlevelét a perindítási határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adta. A keresetindítási határidő elmulasztása miatt a felperes igazolással élhet.

- ▶ Közigazgatási perekben a keresetlevelet elkéslettség okán idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani, ha a fél a keresetlevelet a másodfokú hatósághoz nyújtja be és az elsőfokú hatósághoz 30 napon túl érkezik. /14/2010. (XI. 8.) KK vélemény/
- ▶ Munkaügyi perekben a keresetlevelet a munkáltatói jognyilatkozat közlésétől számított harminc napon belül kell előterjeszteni – többek között – a munkaviszony megszüntetésének jogellenességével kapcsolatos igény érvényesítése iránt. A keresetlevél beadására megállapított határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a keresetlevelet legkésőbb a határidő utolsó napján postára adták. Az igényt érvényesítő igazolással élhet, ha a

keresetlevél beadására megállapított határidőt elmulasztja. Az igény hat hónap elteltével nem érvényesíthető.

2.1. Fellebbezési határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

1. **1959. évi IV. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
2. **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
3. Az ügyvédekről szóló **1998. évi XI. tv.**
4. A polgári perrendtartásról szóló **1952. évi III. törvény**
5. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló **2004. évi CXL. törvény**
6. A büntetőeljárásról szóló **1998. évi XIX. törvény**

Joggyakorlat

A.) Közzétett bírósági jogesetek

A.1.) **KGD2003. 125.** A másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróságnak megküldött fellebbezés benyújtásának időpontja az elsőfokú bíróságra való érkezés.

A.2.) **BDT2005. 1121.** Ha a bíróság határozatában tévesen jelöli meg a fellebbezési határidőt, a fellebbezést akkor is időben érkezettnek kell tekinteni, ha a fél a fellebbezést a törvényes határidőn túl, de a határozatban megjelölt időn belül terjeszti elő.

A.3.) **BH2003. 502.** Az elsőfokú bírósághoz a fellebbezési határidő utolsó napján faxon beérkező fellebbezést határidőben megérkezettnek kell tekinteni.

A.4.) **BH2001. 47.** A rossz helyre benyújtott fellebbezés nem vehető figyelembe avégett, hogy a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.

A.5.) **BH1994. 210.** A fellebbezés határideje akkor is a határozat kihirdetésétől számított tizenöt nap, ha a határozatot már a kihirdetéssel közöltnek kell tekinteni, de a bíróság határozata szerint az ellen a kézhezvételétől számított tizenöt nap alatt lehet fellebbezéssel élni. Ilyen esetben azonban a határozat kézhezvételétől számított tizenöt nap alatt előterjesztett fellebbezés és igazolási kérelem alapot ad a fellebbezési határidő elmulasztásának igazolására.

A.6.) **BH1982. 70.** A fellebbezési határidő számítása szempontjából annak a napnak van jelentősége, amikor a bíróság határozatát a félnek szabályszerűen kézbesítették. A kézbesítés akkor tekinthető szabályszerűnek, ha annak megtörténtét a jogszabályban jogosultként megjelölt személy aláírásával ellátott tértivevény igazolja. A határozatnak az arra nem jogosult személy részéről történt átvételéhez jogszabály még abban az esetben sem fűződik, ha az átvevő azt továbbította a jogosultnak.

A.7.) **BH2012. 14.** Az ügyvéd jogosult a fellebbezését a fellebbezési határidő utolsó napján benyújtani. Ha ezen a napon a gépkocsija meghibásodása miatt ügyvédi irodájába eljutni nem tudott, és ezért a határidő utolsó napján a fellebbezést benyújtani nem tudta, ez nem munkaszervezési vagy adminisztratív hiányosság,

hanem a képviselő akaratától független, olyan objektív akadály, amely a mulasztás vétlenségét megalapozza.

B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogeset

B.1.) Az ügyvéddel szembeni kártérítési per bírósága nem vizsgálhatja, hogy az árnyékperben eljáró elsőfokú bíróság megalapozott ítéletet hozott-e, továbbá abban a kérdésben sem foglalhat állást, hogy milyen döntést hozott volna a másodfokú bíróság, ha az ügyvéd határidőben nyújtja be a fellebbezést. Ennek következtében kizárt, hogy a felperes vagyoni kárának bekövetkeztét bizonyítsa, ezért a vagyoni kárként igényelt igény nem megalapozott. Ugyanakkor, az ügyvéd mulasztásával elzárta a felperest alkotmányos alapjoga, a Pp-ben is biztosított jogorvoslati lehetőségtől, a személyiségi jog ilyen jellegű megsértése pedig megalapozza a nem vagyoni kárigényt.

A felperes peres eljárást kezdeményezett YX és társai alperesekkel szemben, vagyoni kára és nem vagyoni kára megtérítése iránt. Ezen perben a felperes képviseletét a jelen perben alperesként szereplő ügyvéd látta el, akinek a megbízása a másodfokú eljárásra is kiterjedt. A bíróság az elsőfokú eljárás eredményeképpen a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezést az ügyvéd elkésztetten nyújtotta be a bírósághoz, ezért azt az I. fokú bíróság hivatalból elutasította. A másodfokú bíróság a felperes igazolási kérelmét is elutasította, és az I. fokú bíróság végzését helybenhagyta, így az I. fokú ítélet jogerőre emelkedett.

A felperes ezt követően keresetet terjesztett elő a fenti perben jogi képviselőként eljáró ügyvéddel szemben, az ezen korábbi perben (árnyékperben) az alperesekkel szemben érvényesíteni kívánt vagyoni kára, továbbá nem vagyoni kár, valamint kamatok és a perköltség megtérítése iránt. Álláspontja szerint vagyoni kárát jelentős pernyertességi eséllyel érvényesíthette volna a másodfokú eljárásban, az alperes által elmulasztott fellebbezés jogellenes magatartás, mely okozati összefüggésben van vagyoni kárával. A nem vagyoni kárt azon az alapon kívánta érvényesíteni, hogy az alperesi magatartás következtében sérült a jogorvoslatihoz való joga.

A felperes keresete részben megalapozott. A bíróság álláspontja szerint az árnyékperben hozott ítélet tekintetében beállt az anyagi jogerő. Ennek alapján jelen per bírósága nem vizsgálhatja, hogy az árnyékperben eljáró elsőfokú bíróság megalapozott ítéletet hozott-e, továbbá abban a kérdésben sem foglalhat állást, hogy milyen döntést hozott volna a másodfokú bíróság, ha az ügyvéd határidőben nyújtja be a fellebbezést. Ennek következtében kizárt, hogy a felperes vagyoni kárának bekövetkeztét bizonyítsa, ezért a bíróság a vagyoni kárként igényelt igényt elutasította.

Ugyanakkor, az sem vitatható, hogy alperes ügyvéd mulasztása folytán a felperest érdeksérelem érte, mert fellebbezése elkésett, a II. fokú bíróság ezért nem bírálhatta felül az I. fokú ítéletet. Alperes mulasztása felperest a törvényes jogorvoslat lehetőségétől fosztotta meg. Az Alkotmány előírja a személyiségi jogok védelmét, továbbá azt, hogy az alapvető jogok gyakorlásában senki nem akadályozható. Így a törvényekben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírói, államigazgatási vagy más hatósági döntés ellen, mely jogát vagy jogos érdekét sérti. A bíróság megítélése szerint az alperes mulasztásával elzárta a felperest alkotmányos alapjoga, a Pp-ben is biztosított jogorvoslati lehetőségtől, a személyiségi jog ilyen jellegű megsértése pedig megalapozza a nem vagyoni kárigényt.

Alperes a felperessel létrejött megbízási szerződést megszegte azzal, hogy az I. fokú ítélettel szemben fellebbezést határidőben nem nyújtott be, mely szerződésszegéssel összefüggésben okozott károkért a Ptk. 318. § (1) és 339. § (1) bek. szerint kártérítéssel tartozik. Alperes szerződésszegése jogellenes volt, és a fellebbezés késedelmes kezdeményezése, valamint a felperes jogorvoslati jogának sérelme között is fennáll az ok-okozati összefüggés. A bíróság a nem vagyoni kár összegét mérlegelés alapján állapította meg, és kötelezte alperes ügyvédet annak megfizetésére. Mivel a nem vagyoni kár összegét a bíróság az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján állapította meg, ezért mellőzte alperes késedelmi kamatban való marasztalását. A részleges pernyertességre figyelemmel a bíróság továbbá akként rendelkezett, hogy a peres felek a perrel kapcsolatos költségeiket maguk kötelesek viselni.

A felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyben hagyta. A felperes felülvizsgálati kérelme alapján a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. *(Szolnoki Városi Bíróság 8.P.21.373/2008/13. sz., a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2.Pf.20.151/2009/4. sz. és a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VIII.21.157/2009/3. sz. ítélete).*

C.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult, peren kívüli esetek, melyek ügyvédi műhibát valósítottak meg

C.1.) A peres eljárásban megbízott ügyvéd az elsőfokú ítélet átvételéről nem gondoskodott, így arról a megbízója nem értesült, így nem volt módja a kedvezőtlen ítélettel szemben fellebbezést előterjeszteni. A másik jogi képviselő útján benyújtott fellebbezést és igazolási kérelmet a bíróság elutasította.

C.2.) Az ügyvéd egy első fokú adóhatósági határozat elleni fellebbezésre kapott megbízást. A fellebbezés eredménytelennek bizonyult, a II. fokú adóhatóság helybenhagyta a határozatot. Ezt követően az ügyvéd a jogerős adóhatósági határozat elleni bírósági felülvizsgálatra is megbízást kapott, de a keresetet késve terjesztette elő a bíróságon, ezért az elutasításra került.

C.3.) A panaszolt ügyvéd egy bírósági fellebbezési eljárásban az illetékfeljegyzési jog megadása iránti kérelmet nem az annak elbírálására illetékes bírósághoz nyújtotta be, így a kérelem elkésettnek minősült, amely miatt az elsőfokú, kedvezőtlen ítélet jogerőre emelkedett.

C.4.) A panaszos cégével szemben első fokon felszámolási eljárást rendelt el a bíróság. A panaszolt ügyvéd a végzés elleni fellebbezést elkésztetten terjesztette elő,

ezért a cég jogerősen felszámolási eljárás alá került.

C.5.) Az ügyvéd egy kedvezőtlen elsőfokú ítélettel szemben határidőben fellebbezéssel élt, de az illetéket nem rótta le. Az illeték lerovását késve pótolta, ezért a bíróság a fellebbezést elutasította.

C.6.) A panaszolt ügyvéd egy perben képviselte a kárbejelentőt. Az elsőfokú ítélet a kamatról nem rendelkezett, annak ellenére, hogy a keresetben ez szerepelt. Az ügyvéd az ítélet kiegészítése iránt kérelmet terjesztett elő, de az elkésett.

Főbb következtetések

- ▶ A fellebbezés határideje számításának szempontjából a határozat közlésének módja az elsődleges. A határozatok közlésének kétféle módja van: a kihirdetés és a kézbesítés. A Pp. 219. § (1) bekezdése határozza meg, hogy melyek azok a határozatok, amelyeket kézbesítés útján kell közölni a felekkel. Azokat, amelyek nem esnek ebbe a körbe, a kihirdetéssel közölni kell tekinteni. Vagyis, ha egy határozatot a Pp. 219. § (1) alapján nem kell kézbesíteni, akkor a fellebbezés előterjesztésére nyitva álló határidő a kihirdetést követő napon kezdődik, még akkor is, ha a kérdéses határozatot utóbb a bíróság kikézbesíti a feleknek. (BH1988. 286.)
- ▶ A rossz helyre benyújtott fellebbezés esetében nem vehető figyelembe az, hogy azt a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.
- ▶ A kialakult bírósági gyakorlat értelmében, a bíróság az ügyvéddel szembeni kártérítési perben nem vizsgálhatja felül, hogy mi történt volna abban az esetben, ha a keresetindításra (fellebbezésre, stb.) határidőben sor került volna. Jogorvoslati határidő elmulasztása esetén ezt az árnyékperben hozott, jogerőre emelkedett ítélet anyagi jogereje kizárja. Mivel az árnyékper elbírálására nem jogosult az ügyvéddel szembeni kártérítési igényt elbíráló bíróság, ezért nem is állapítható meg, hogy az ügyvéd azon összeggel megegyező összegű kárt okozott, mint amely összeg az árnyékper tárgyát képezte. A jelenlegi bírói gyakorlat nem vagyoni kár (az új Ptk. hatálya alatt: sérelemdíj) megítélését tartja elfogadhatónak az ügyvéddel szemben, mert az ügyvédi mulasztás folytán az ügyfél elesett az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogától, illetve keresetindítási határidő elmulasztása esetén a bírói úthoz való jogától, és ezzel immateriális hátrány érte.

2.2. Felülvizsgálati határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

1. **1959. évi IV. törvény** a Polgári Törvénykönyvről.
2. **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről.
3. Az ügyvédekről szóló **1998. évi XI. tv.**
4. A polgári perrendtartásról szóló **1952. évi III. törvény**
5. A büntetőeljárásról szóló **1998. évi XIX. törvény**

Joggyakorlat

A.) Közzétett bírósági jogesetek

A.1.) **EBH2000. 345. II.** A felülvizsgálati kérelem benyújtására engedett 60 napos határidő elmulasztásának kimentésére nem alkalmas a jogi képviselő rövid ideig (néhány napig) tartó betegsége.

A.2.) **EBH1999. 105.** A szabályszerűen közölt másodfokú határozat ismételt kézbesítése esetén is, a határozat első közlésétől kell számítani a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének hatvan napos határidejét.

A.3.) **BH2013. 247. I.** A felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidőt nem érinti, ha a felperes a rész- és közbenső ítélet meghozatala után folytatódó eljárásban emeli fel a keresetét olyan összegre, amelyre a kiemelt jelentőségű ügyekre vonatkozó különleges eljárás szabályai az irányadók. Az általános szabályok szerint meghozott jogerős rész- és közbenső ítélet ellen a hatvanadik napon előterjesztett felülvizsgálati kérelem elkészttség okán hivatalból nem utasítható el.

A.4.) **BH2006. 372.** A jogerős másodfokú határozat közlését követő 68. napon benyújtott felülvizsgálati kérelem indokolás nem felel meg a törvénynek.

A.5.) **BH1997. 345.** A felülvizsgálati kérelem előterjesztésére biztosított határidő számítása és az igazolási lehetőség.

A.6.) **BH1996. 437.** Nem alapozza meg a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére előírt hatvannapos határidő elmulasztásának vétlenségét az, ha a késelem annak a következménye, hogy a jogi képviselővel eljáró fél a kérelmet nem az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál nyújtotta be.

A.7.) **BH1995. 164.** A felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztásánál a kimentés lehetősége.

A.8.) **BH2000. 440.** A felülvizsgálati kérelemnek elkészt benyújtása miatt a mulasztó ügyvéd felelősséggel tartozik, ezzel a magatartásával azonban az általa képviselt fél személyhez fűződő jogát nem sértette meg.

A.9.) **BH2012. 90. I.** Az ügyvéd ellen indított kártérítési perben nincs lehetőség arra, hogy a bíróság más ügyben hozott anyagi jogerős ítéletet felülbíráljon. II. A jogorvoslati jogtól való megfosztás személyhez fűződő jogot sért és alapot ad a nem vagyoni kártérítésre.

B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogesetek

B.1.) Az árnyékperben hozott jogerős ítélet mindenkire kötelező, annak anyagi jogereje kizárja, hogy azt a bíróság az ügyvéddel szembeni perben felülbírálja. Ennek alapján nem bizonyított tény, csupán feltételezés, hogy ha az ügyvéd a felülvizsgálati kérelmet határidőben benyújtja, úgy annak elbírálása a felperesekre nézve kedvező eredménnyel járt volna, és ezáltal a keresetben állított káraik nem következnek be.

Az alperes ügyvéd egy peres eljárásban képviselte korábban a felpereseket. A perben mind első fokon, mind pedig a másodfokú eljárásban a felperesek számára hátrányos, marasztalással végződő ítélet született. Ezt követően alperesi ügyvéd a felperesek képviselőjében felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, mely azonban elkészt, mert az a jogszabályban előírt határidőn túl került benyújtásra. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ezért a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította. A jogerős ítélet alapján a panaszosok nem teljesítettek, amely miatt velük szemben végrehajtási eljárás indult, melynek keretében árverésre került a tulajdonukat képező ingatlan. Ezt követően a panaszosok pert indítottak a perben őket képviselő ügyvéddel szemben, vagyoni kár, nem vagyoni kár és a költségeik megtérítése iránt. Vagyoni kárként azon összegre tartottak igényt, ami az árverésre került ingatlanuk tényleges értéke, és az árverés során kapott összeg különbözete volt. Nem vagyoni káruk jogalapjaként azt jelölték meg, hogy korábban egészségesek voltak, azonban a történetek miatt egészségi állapotuk megromlott.

A bíróság tényként állapította meg, hogy az alperes ügyvéd megszegte a felperesekkel kötött megbízási szerződésben foglaltakat azzal, hogy a felülvizsgálati kérelmet elkésztetten nyújtotta be a bíróságra. Megállapítható ezért, hogy a kártérítési felelősség elemei közül a jogellenesség és a felróhatóság fennállt az alperes részéről. Ugyanakkor, a bíróság azt nem találta bizonyítottanak, hogy az alperes mulasztása folytán vagyoni kár érte volna a felpereseket. Ehhez annak bizonyítása lett volna szükséges a felperesek részéről, hogy amennyiben alperes határidőben benyújtja a felülvizsgálati kérelmet, úgy annak a Legfelsőbb Bíróság teljes mértékben helyt ad. Az ok okozati összefüggés is hiányzik a felperesek által meghatározott összegű kár, és az alperes mulasztása között. Azt a jelen perben felperesek nem tudták igazolni, hogy alperesi mulasztás hiányában rájuk nézve kedvező felülvizsgálati döntés született volna. A nem vagyoni kár iránti igényt sem találta megalapozottnak a bíróság, mert nem állapítható meg a kár összege és az ok okozati összefüggés a kár és a felróható mulasztás között. A perben beszerzett igazságügyi orvos szakértői vélemények nem támasztották alá azt, hogy a felperesek egészségügyi helyzete az alperesi mulasztással összefüggésben romlott volna meg. Minderre tekintettel a vagyoni kár és a nem vagyoni kár iránti igényt a bíróság elutasította.

Megalapozottnak tartotta azonban a bíróság a felperesek keresetét felmerült költségeik tekintetében. Amennyiben az alperes nem mulasztotta volna el a felülvizsgálati kérelem benyújtását, úgy a további eljárások költségei nem merültek volna fel a felpereseknél. Ennélfogva a felperesek költségei és az alperes mulasztásban megnyilvánuló szerződésszegése között az okozati összefüggés fennáll.

A felperesi fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletet helybenhagyta.

A felperes felülvizsgálati kérelme alapján indult eljárásban a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Legfelsőbb Bíróság indokolásában kiemelte, hogy a felperesek marasztalásával végződő alapperben hozott ítélet mindenkire kötelező, annak anyagi jogereje kizárja, hogy azt a bíróság ebben a perben felülbírálja. Ennek alapján nem bizonyított tény, csupán feltételezés, hogy a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálása a felperesekre nézve kedvező eredménnyel járt volna, és ezáltal a keresetben állított káraik nem következnek be. (Soproni Városi Bíróság P.21.034/1998/44. sz., a Győr-Moson-

Sopron Megyei Bíróság Pf.20.279/2001/7. sz. és Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Pfv.III.22.152/2001/5. sz. ítélete).

B.2.) Az a tényállítás, hogy a munkaügyi perben a felperes pernyertes lett volna, ha az eljáró ügyvéd nem mulaszt, és így a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet érdemben elbírálja, csupán feltételezésen alapul, nem bizonyított, és nem is bizonyítható. Ez a kártérítési felelősség szempontjából azt jelenti, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

A tényállás szerint az alperesi ügyvédi iroda egy munkaügyi perben képviselte a felperest, mint munkavállalót. A felperes ezen perben hozott jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet kívánt benyújtani, ezért megbízást adott az ügyvédi irodának. Az ügyvédi iroda a felülvizsgálati kérelmet a bíróságra benyújtotta, azzal, hogy a részletes indokolást rövid határidőn belül előterjeszti. Az indokolás benyújtására azonban a jogszabályi határidőn túl került sor, ezért a bíróság a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította.

Az ügyvédi iroda ellen indult perben a felperes vagyoni kár, nem vagyoni kár, valamint a kifizetett ügyvédi munkadíj és mindezek kamatai iránt terjesztett elő keresetet. Az alperesi ügyvédi iroda felülvizsgálati kérelme alapján indult eljárásban a bíróság nem vagyoni kár, valamint a felperes részéről kifizetett ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte az ügyvédi irodát, az egyéb igények tekintetében a keresetet azonban elutasította.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletében kifejtette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdéséből következően a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésben van olyan kára, amelynek megtérítésére az alperes kötelezhető. Tény, hogy a munkaügyi perben a felperes jogvitáját a bíróság jogerősen elbírálta. Ezen perben hozott jogerős ítéletben foglalt döntésre beállt az anyagi jogerő (Pp. 229. § (1) bek.) és ez kizárja, hogy az ítéletben már elbírált jogot bárki is vitássá tegye. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. tv. 7. §-a is a bíróság határozatának mindenre kötelező szabályát mondja ki, amely az ügyvéddel szembeni perben eljáró bíróságokra is irányadó. Ebből következően nincs jogi lehetőség arra, hogy az anyagi jogerőre emelkedett ítéletet ebben a perben a bíróság felülvizsgálja. Ez a kártérítési per nem lehet a munkaügyi perben hozott döntés újabb jogorvoslati eljárása.

A felperesnek az a tényállítása, hogy a munkaügyi perben pernyertes lett volna, ha a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet érdemben elbírálja, csupán feltételezésen alapul, nem bizonyított, és nem is bizonyítható. Ez a kártérítési felelősség szempontjából azt jelenti, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Feltételezések szintjén nem állítható, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása milyen eredménnyel zárult volna.

A megbízási szerződés hibás teljesítése azonban nem vitatható tény, ezért a felperest megilleti az alperesi ügyvédi iroda részére kifizetett ügyvédi munkadíj.

A nem vagyoni kárigény körében a bíróság kiemelte, hogy a jogorvoslat jogától - akár rendes, akár rendkívüli jogorvoslatról van szó - való megfosztás személyhez fűződő jogot sért, és alapja lehet a nem vagyoni kártérítésnek. A felperesnek volt rendkívüli perorvoslati joga, és annak gyakorlásától az alperes hibája fosztotta meg. A jogorvoslathoz való jog, mint személyhez fűződő jog esetében a felelősség alapja ennek a jognak a megsértése, és ezzel hátrány okozása. Ez a felperes esetében megvalósult, az alperes hibája elzárta őt az Alkotmányban biztosított alapjogának, a jogorvoslati lehetőségnek a gyakorlásától, és ez a személyhez fűződő jogának a sérelmével járt. Ez megalapozza a felperes nem vagyoni kárigényét. *(Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Pfv.III.20.928/2010/9. sz. ítélete).*

C.) MÜBSE gyakorlatában előfordult, peren kívüli esetek, melyek ügyvédi műhibát valósítottak meg

Nem volt ilyen.

Főbb következtetések

- ▶ A bírói gyakorlat nem egységes a felülvizsgálati kérelem benyújtására előírt határidő elmulasztása, mint jogellenes ügyvédi mulasztás jogkövetkezményének megítélésében. Míg egyes bíróságok megállapíthatónak tartják a nem vagyoni kár megítélését ebben az esetben is, addig más esetekben erre nem látnak lehetőséget a bíróságok, arra hivatkozva, hogy a felülvizsgálat nem rendes, hanem rendkívüli jogorvoslati jog, amelynek elmaradása nem eredményezi a személyiségi jog sérelmét.
- ▶ Amennyiben az ügyvéd felülvizsgálati kérelmet nyújt be, és a kérelem indokolását a jogszabályi határidőn túl terjeszti elő, úgy a felülvizsgálati kérelem elkésztnek minősül.
- ▶ Amennyiben a felülvizsgálati kérelem nem az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál kerül benyújtásra, hanem közvetlenül a Kúrián, úgy a beadványt a fél jogi képviselője számára kell visszaküldeni, és a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére előírt 60 napos határidő elmulasztása miatt ilyenkor benyújtott igazolási kérelem esetében a mulasztás vétlensége nem állapítható meg.

3. Elévülési határidő elmulasztása

Irányadó főbb jogszabályok

1. **1959. évi IV. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
2. **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
3. Az ügyvédekről szóló **1998. évi XI. tv.**
4. A munka törvénykönyvéről szóló **2012. évi I. törvény**

Irányadó jogegységi határozat és elvi döntés

1. 1/2007. Polgári jogegységi határozat a mögöttes felelősségről.

2.I. számú Polgári Gazdasági Elvi Döntés a hibás teljesítésből eredő jogok érvényesítésének határidejéről.

Joggyakorlat

A.) Közzétett bírósági jogesetek

A.1.) **BH2014. 106.** Az elévülést megszakító írásbeli felszólítás minimális tartalmi kelléke a követelést megalapozó tényállásnak, valamint az alapul szolgáló jogviszonynak a megjelölése és a jogosult azon akaratának kifejezésre juttatása, miszerint követelését a kötelezettel szemben érvényesíteni kívánja.

A.2.) **BH2013. 189.** I. Amennyiben az alperes a követelés elévülésével is védekezett, a bíróságnak elsődlegesen az elévülés kérdésében kell állást foglalnia. Az elévült követelés ugyanis bírósági úton nem érvényesíthető, ezért a követelés

elévülése esetén annak érdemi vizsgálata szükségtelenné válik. II. Az elévülési idő lejártá után, az elévülés nyugvása folytán rendelkezésre álló egyéves határidő már nem elévülési jellegű, annak nyugvása nem állapítható meg, és ez a határidő már semmilyen jogi ténnyel nem hosszabbítható meg.

A.3.) **BH2011. 141.** A főkövetelés elévülése a jelzálogjogot megszünteti. A főkövetelés fennállása és érvényesíthetőségének ideje alatt a jelzálogjog – amennyiben más okból nem szűnik meg – fennmarad, és az abból származó igény bírósági úton érvényesíthető mind a személyes kötelezettel szemben, ha a dologi biztosítékot maga nyújtja, mind pedig a harmadik személlyel a dologi zálogkötelezettel szemben.

A.4.) **BDT2013. 2853.** I. Az elévülés megszakadását az olyan felszólítás eredményezi, amely tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést kétségtelenül azonosítani tudja. Vonatkozik ez az azonos jogalaphoz fakadó, egymástól elkülöníthető kártételek önálló elévülésére is.

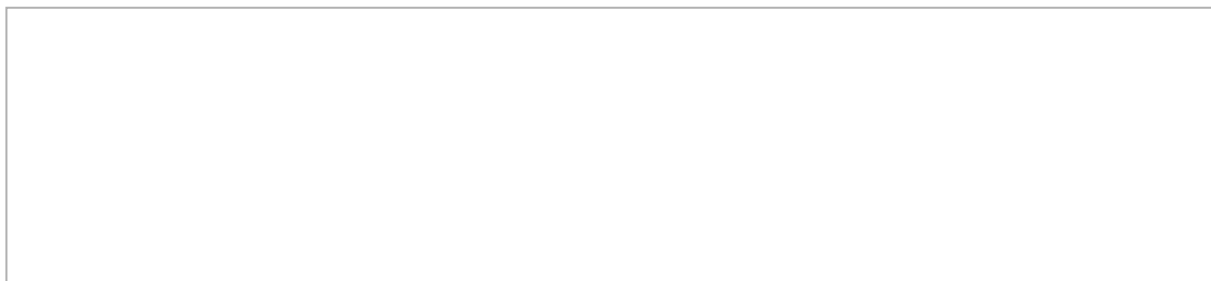
A.5.) **BH1993. 313.** A kártérítési követelés elévülése a károsodás bekövetkeztével kezdődik. A jogosult követelését menthető okból nem tudja érvényesíteni addig, amíg a kár összegéről nem szerez tudomást. A tudomásszerzést követően azonban – ha az elévülési idő már eltelt – követelését a törvényben megállapított határidőn – egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében három hónapon – belül csak a bíróság előtt érvényesítheti. A követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításnak ilyen esetben az elévülés szempontjából már nincs jelentősége.

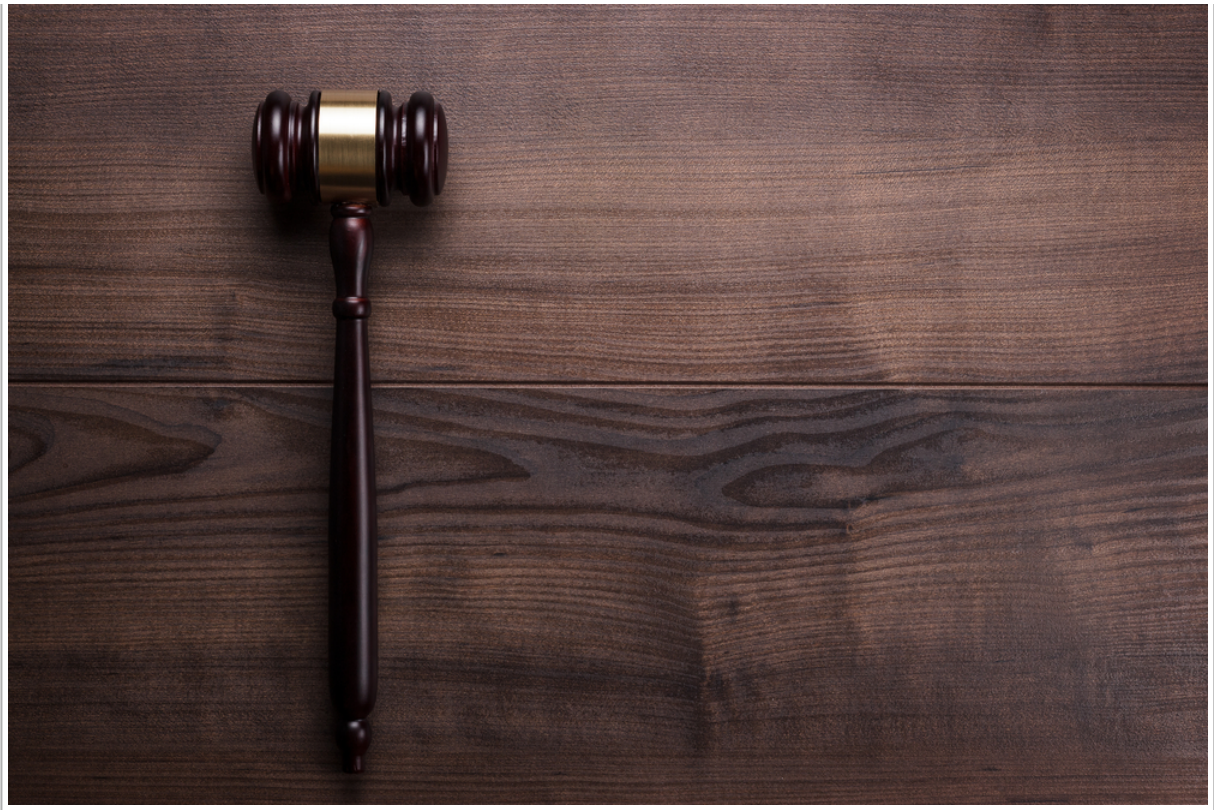
B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogeset

B.1.) A képviselő ügyvéd azzal a mulasztásával, hogy ügyfele igényét az elévülési időn belül nem érvényesíti, elzárja ügyfelét alkotmányos alapjoga, az igényérvényesítés lehetőségétől. A személyiségi jog ilyen jellegű megsértése pedig megalapozza a nem vagyoni kártérítési felelősséget.

A felperes egy, a Honvédséggel szembeni kártérítési kereset benyújtásával és a perbeni jogi képviselet ellátásával bízta meg az alperes ügyvédi irodát. A megbízott azonban ennek nem tett eleget, annak ellenére, hogy a felperes több alkalommal érdeklődött ügye állása felől. A keresetlevelet az ügyvédi iroda nem nyújtotta be, a pert nem indította meg, az iratokat is csak mintegy négy év elteltével, hosszú levelezést követően szolgáltatta vissza a felperes részére. Ezt követően a felperes – új jogi képviselője útján – haladéktalanul előterjesztette a kárigényt a Honvédségnél, azonban igénye jogerős határozattal elutasításra került, mert a hadköteles katonák szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIV. tv. alapján a Honvédség kártérítési felelőssége alapján támasztható kárigények elévülési ideje 3 év. A jogerős határozattal szembeni felülvizsgálati per sem vezetett eredményre, a bíróság az elévülésre tekintettel a felperesnek a jogerős honvédségi határozat felülvizsgálatára irányuló keresetét elutasította. Az elévülés még az alperes ügyvédi iroda megbízása alatt következett be.

A felperes ezt követően keresetet terjesztett elő az alperes ügyvédi irodával szemben, az alperesben érvényesíteni kívánt vagyoni és nem vagyoni kártérítés és járadék iránt, melyek jogalapja az alperesben az volt, hogy a felperes kötelező sorkatonai szolgálata alatt balesetet szenvedett.

Alperes nem vitatta, hogy mulasztást követett el azzal, hogy az elévülési időn belül nem érvényesítette a felperes kártérítési igényét, azösszepszerűséget azonban eltúlzottnak minősítette a nem vagyoni kár tekintetében, a vagyoni kár vonatkozásában pedig a kereset elutasítását kérte.

A bíróság a felperes keresetét megalapozottnak tartotta. A jogalap tekintetében a bíróság megállapította, hogy a peres felek között megbízási jogviszony jött létre, a felperes kártérítési igényének érvényesítésére. Alperes képviselője a szerződösszegés tényét – a kárigény érvényesítésének elmulasztását – a per során elismerte. Alperes eljárása nem felelt meg a felperes érdekeinek (Ptk. 474. § (1) bekezdés), a célszerűség és szakszerűség követelményének, és mulasztásával megsértette az Üt. rendelkezéseit is, így az Üt. 10. § (1) bekezdése alapján – mely szerint az ügyvéd a tevékenysége körében okozott kár megtérítéséért a Ptk. szerint felel – kártérítési felelősséggel tartozik.

A kártérítés jogcíme vonatkozásában azonban a bíróság nem értett egyet a felperes álláspontjával. Jelen ügyben nem az alperes mulasztása miatt le nem folytatott perben (árnyékperben) előterjeszteni kívánt igényét érvényesítheti a felperes, hanem az alperes szerződösszegő magatartása miatt őt ért érdeksérelemmel összefüggésben illeti meg kártérítés a személyiségi jogsérelem miatt. A bíróság jelen perben ismételten nem bírálhatja el érdemben az elévülés miatt elutasított felperesi igényt. Az alperessel szemben a felperes kárigénye a személyiségi jogok megsértésén alapul.

Az Alkotmány kötelezően előírja a személyiségi jogok védelmét, az alapvető jogok gyakorlásában senki nem akadályozható. Ilyen alapvető jog az igények bírósági úton történő érvényesítésének joga. Az alperes mulasztása ettől a jogától fosztotta meg a felperest, tehát attól, hogy vagyoni és nem vagyoni kártérítési igényét a törvényes úton érvényesíteni tudja. A polgári jog, mint a polgárok autonómiájának elsődleges jogága, egyre inkább a személyek személyhez fűződő jogait vagyoni jogaikkal egy sorban védelem alá helyezi, a nem vagyoni kártérítés a személyiség növekvő jogi elismerésén nyugszik. Ez a jogintézmény az általános személyiségvédelem eszköze. Az általános személyiségvédelmet szolgálja a nem vagyoni kártérítés intézménye, tehát a jogellenesség alapja itt nem a vagyoni károkozás, hanem a személyhez fűződő jogsértés, hátrányokozás. Jelen perben az alperes mulasztásával elzárta a felperest alkotmányos alapjoga, az igényérvényesítés lehetőségétől, a személyiségi jog ilyen jellegű megsértése pedig

megalapozza a nem vagyoni kártérítési felelősséget. (1992/1/58.BH., BDT.2002/2/27. eseti döntés).

A kártérítés jogcíméhez a bíróság nincs kötve. A felperes vagyoni és nem vagyoni kárigényt, valamint havi járadékigényt érvényesített jelen perben. A bíróság az ügy összes körülményét figyelembe véve mérlegeléssel, a személyiségi jogsérelem miatt a felperest ért nem vagyoni hátrány összegét mérlegeléssel határozta meg, és ennek, valamint a perköltségeknek a megfizetésére kötelezte az alperesi ügyvédi irodát. (*Dunaújvárosi Városi Bíróság 4.P.21.404/2008/21. sz. ítélet*).

C.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult, peren kívüli esetek, melyek ügyvédi műhibát valósítottak meg

C.1.) Az ügyvéd megbízást kapott egy kártérítési követelés érvényesítésére. A keresetet elévülési időn belül benyújtotta, de azt a bíróság idézés kibocsátása nélkül elutasította, annak hiányosságai miatt. Az újabb kereseti kérelem már elévülési határidőn túl került benyújtásra, ezért az is elutasításra került.

C.2.) A biztosított ügyvéd megbízást kapott egy felszámolás alatt álló céggel szembeni követelés érvényesítésére. Az ügyvéd a céggel csak szóban állapodott meg a teljesítésről, írásbeli bejelentés nem történt. A felszámolás időközben jogerősen befejeződött, így az igény már nem volt érvényesíthető.

Főbb következtetések

- ▶ Amennyiben az eljáró ügyvéd a képviselő körében azzal követ el mulasztást, hogy ügyfele igényét nem érvényesíti elévülési időn belül, úgy az ezzel okozati összefüggésben álló kárért felelősséggel tartozhat. Ezekben az esetekben is irányadó az, hogy az ügyvéddel szemben nem azt az igényét érvényesítheti a károsult, mint amit az előzményi perben kívánt érvényesíteni az ellenérdekű féllel szemben. Az ügyvéddel szembeni kárigénye az ügyvédi mulasztás, mint szerződésszegő magatartása miatt őt ért érdeksérelemmel összefüggésben illeti meg kártérítés a személyiségi jogsérelem miatt.
- ▶ Amennyiben az ügyvédi megbízás létrejöttkor a megbízás alapján érvényesítendő követelés már elévült, úgy az elévülés okán elutasított kereseti követelés vonatkozásában nem áll fenn az ügyvéd felelőssége, hiszen az elévülés bekövetkezte nem az eljáró ügyvéd mulasztásával áll okozati összefüggésben. Fennállhat azonban a felelőssége az elévülés miatti pervesztesség okán az ügyfelet terhelő perköltségek mint kár megtérítéséért. Ezekben az esetekben vizsgálni szükséges, hogy tájékoztatta-e az ügyvéd ügyfelét arról, hogy a követelés már elévült, és amennyiben arra az ellenérdekű fél a perben hivatkozik, úgy az a kereset elutasításához vezet(het), annak perköltségvonzatával együtt.

4. Egyéb, perbeli mulasztások

Irányadó főbb jogszabályok

1. **1959. évi IV. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
2. **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről
3. Az ügyvédekről szóló **1998. évi XI. tv.**

4. A polgári perrendtartásról szóló **1952. évi III. törvény**

5. A fizetési meghagyásos eljárásról szóló **2009. évi L. törvény**

Irányadó jogegységi határozat:

2/2009. Polgári jogegységi határozat a Legfelsőbb Bíróság PK 172. kollégiumi állásfoglalása felülvizsgálatáról

Joggyakorlat

A.) Közzétett bírósági jogesetek

A.1.) **BDT2011. 2586.** I. A fizetési meghagyás kézbesítésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél kézbesítésének, a perindítás hatályai a fizetési meghagyás kézbesítésével beállnak.

A.2.) **BDT2013. 2903.** Az ellentmondásra nyitva álló határidő leteltével a fizetési meghagyás a törvény erejénél fogva, bármely közjegyzői aktustól függetlenül jogerőre emelkedik. Ha a közjegyző ennek ellenére a perré alakulás szabályai szerint jár el, a bíróságnak a pert meg kell szüntetnie, mert a peres követelés tárgyában keletkezett jogerős fizetési meghagyás olyan pergátló akadály, melynek észlelése az eljáró bíróságnak a per bármely szakaszában kötelezettsége.

A.3.) **BH1992. 274.** A fizetési meghagyás elleni ellentmondást kellő időben terjesztették elő, ha az ellentmondást a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított nyolc napot követően, de a fizetési meghagyáson feltüntetett határidőn belül nyújtották be.

A.4.) **BH1986. 108.** Ha a bírósági meghagyásnak ellentmondó alperes az újabb határnapot is elmulasztja, a bíróság a korábbi meghagyást hatályában tartja; e meghagyás ellen sem ellentmondásnak, sem fellebbezésnek nincs helye. E szigorú jogkövetkezmények alkalmazására nem kerülhet sor, ha az alperes az újabb határnapon személyesen nem jelent meg, hanem olyan személlyel képviseltette magát, aki erre a törvénynél fogva nem jogosult. Ilyenkor újabb határnap kitűzése mellett, az alperest fel kell hívni a szabályszerű képviselet biztosítására.

A.5.) **BH1980. 24.** Az első tárgyalás elmulasztásának következményeként – amennyiben a törvény kizáró rendelkezést nem tartalmaz – valamennyi keresetfajta tekintetében helye van bírósági meghagyás kibocsátásának. A bíróság azonban akkor is mellőzheti a bírósági meghagyás kibocsátását, ha a Pp. 136. §-ának (2) bekezdésében meghatározott kizáró okok nem állnak fenn. A kereseti kérelem aggályossága esetén a Pp. 1. és 3. §-ában foglalt jogelvekkel összhangban az a helyes eljárás, ha a bíróság az ügyben tárgyalást tart és a bizonyítási eljárást lefolytatja.

A.6.) **EBH2002. 762.** I. Sajtó-helyreigazítási per megszüntetésének nincs helye akkor, ha az első tárgyaláson egyik peres fél sem jelent meg, de a felperes a tárgyalás távollétében való megtartását kérte.

A.7.) **KGD2001. 143.** A per szünetelés miatti megszűnéséről külön végzésben dönteni nem kell; e kérdésben hozott végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

A.8.) **BH2014. 185.** A szünetelő eljárás folytatására szabott határidő eljárásjogi határidő, ezért a határidő elmulasztásának következményeit nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.

A.9.) **BH1985. 316.** A per szünetelésének hatályát nem a szünetelést megállapító – egyébként szükségtelen – végzés kézbesítésétől, hanem attól az időponttól kell számítani, amelyben a felek a szünetelésben való megállapodásukat a bíróságnak bejelentették.

B.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult bírósági jogesetek

B.1.) Amennyiben az ügyvéd a szünetelő perben a jogszabályban előírt 6 hónapos határidő lejártát követően nyújtja be az eljárás folytatása iránti kérelmet, és ezáltal a per megszűnik, úgy a felperes terhére kirótt illeték megfizetésért felelőssége fennállhat.

Az alperes ügyvéd egy korábbi, már folyamatban lévő perbe lépett be jogi képviselőként, és látta el a felperes képviselőt. Ekkor a perben még tárgyalás nem volt, és az ügyvéd javaslatára a felek közösen kérelmezték a bíróságtól a szünetelés megállapítását. Alperes nem tájékoztatta azonban a felperest teljes körűen a szünetelés jogkövetkezményeiről, de a felperes azzal tisztában volt, hogy a szünetelés időtartama maximum hat hónap. A szünetelés időtartama alatt nyilvánvalóvá vált, hogy a peres felek nem tudnak megegyezni, az ügyvéd azonban nem hívta fel a felperes figyelmét arra, hogy ha nem kéri a per folytatását, akkor az megszűnik, és ez esetben jelentős illetékfizetési kötelezettsége keletkezik a felperesnek.

Alperes ügyvéd a hat hónapos határidő lejártát követően nyújtotta be a bírósághoz a per folytatása iránti kérelmet, melyet a bíróság elutasított, egyben megállapította, hogy a per szünetelés folytán megszűnt. Végzésében a bíróság az eljárási illetéket mérsékelte, és kötelezte felperest a mérsékelt összegű illeték megfizetésére.

Ezt követően a felperes egy másik ügyvéd közreműködésével a pert újra megindította, melynek eredményeképpen a felperes jogerősen pernyertes lett.

A felperes kártérítés iránti igényt nyújtott be az alperes ügyvéd felelősségbiztosítója felé, a biztosító azonban kedvezően nem tudta elbírálni kérelmét, mert az ügyvéd nem ismerte el felelősségét az ügyben.

Ezután a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte az ügyvéddel szemben, mely eljárás az ügyvéd ellentmondása folytán perré alakult. A perben a felperes az általa kifizetett illeték, az annak késedelmes teljesítése miatt felszámított késedelmi pótlék és a kamatok, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperes ügyvédet.

A bíróság a felperes keresetét megalapozottnak tartotta. Utalt arra, hogy az ügyvéd nem járt el a Ptk. 474. §-a és az Üt. 3. § (2) bekezdése által előírtaknak megfelelően. Megállapítható, hogy az ügyvéd késve nyújtotta be a per folytatására irányuló kérelmet, így nem járt el kellő gondossággal a per vitele során, és a per megszüntetésére ezzel összefüggésben került sor. Nem alapos alperes azon védekezése, hogy a késedelmeskedésre azért került sor, mert későn adott utasítást a felperes a per folytatására. Az ügyvédnek ugyanis kötelezettsége volt a Ptk. 474. § (2) bekezdése és az Üt. 3. § (2) bekezdése alapján a felperes tájékoztatása, figyelmeztetése arra nézve, hogy a szünetelés időtartama le fog járni, és az milyen jogkövetkezményeket jelent a felperesre nézve. A Ptk. 318. § (19 bek., és a 339. § (1) bekezdése alapján az ügyvéd ezért köteles az okozott kárt megtéríteni, mely a kifizetett illeték, valamint a késedelmi pótlék összegében nyilvánul meg. Alperes köteles továbbá a késedelmi kamat és a perköltségek megfizetésére. *(Szolnoki Városi Bíróság 9.P.22.257/2010/10. sz. ítélet).*

B.2.) Amennyiben a bírósági meghagyással szemben előterjesztett ellentmondás kapcsán szükséges illeték nem kerül lerovásra, úgy a bíróság az egyébként határidőben benyújtott ellenmondást elutasítja.

Az alperes ügyvéd korábban egy peres eljárásban képviselte a jelen per felperesét, aki abban a perben alperesként szerepelt. Ezen előzményi perben a bíróság bírósági meghagyással marasztalta az alperest. A bírósági meghagyással szemben az ügyvéd ellentmondást terjesztett elő, a törvényes határidőben. Ezt követően a bíróság felhívta a szükséges illeték lerovására, melynek az ügyvéd nem tett eleget, ezért a bíróság az alperes ellentmondását érdemi elbírálás mellőzésével elutasította. A jogi képviselő által benyújtott igazolási kérelmet a bíróság szintén elutasította, így a bírósági meghagyás jogerőre emelkedett.

Az eljáró ügyvéd ellen indított perben a felperes a jogerős bírósági meghagyás alapján indult végrehajtási eljárásban vele szemben felszámított összeget kívánta kártérítésként érvényesíteni.

Az alperes ügyvéd a kereset teljesítését nem ellenezte, a per során a felek peren kívüli egyezséget kötöttek. Tekintettel arra, hogy az alperes ügyvéd a kereset teljesítését nem vitatta, ezért a bíróság a kereset szerint marasztalta. (*Miskolci Városi Bíróság 21.P.21.656/2001/10. sz. jogerős ítélete*).

B.3.) Fizetési meghagyással szemben benyújtani elmulasztott ellentmondás esetén az eljáró ügyvéd felelőssége fennállhat.

A tényállás szerint az alperesi ügyvédi iroda egy fizetési meghagyás elleni ellentmondás benyújtására kapott megbízást. A megbízásnak az ügyvédi iroda nem tett eleget, így a fizetési meghagyás jogerőre emelkedett, és annak alapján a kötelezettel szemben végrehajtási eljárás indult.

A felperes és az ügyvédi iroda között megállapodás jött létre, melyben az ügyvédi iroda elismerte, hogy gondatlan mulasztása folytán a felperest a megállapodásban megjelölt összegű kár érte. A megállapodás alapján azonban nem került sor a kár megtérítésére.

A felperes ezt követően a végrehajtási eljárásban vele szemben követelt összeg és egyéb költségei megtérítése iránt terjesztett elő keresetet az ügyvédi irodával, valamint az annak tagjaként tevékenykedő ügyvéddel szemben, egyetemleges kötelezés iránt. Alperesek, valamint a beavatkozó biztosító egyesület a kereset elutasítását kérték, hivatkozva arra, hogy a felperest a jogerős fizetési meghagyás alapján terhelő összeg kárként felmerülése nem bizonyított, hiszen nem lehet tudni, hogy ha a per lefolytatásra került volna, úgy milyen döntés született volna a bíróságon.

A bíróság a keresetet részben találta megalapozottnak. A Ptk. értelmében a felperesnek kötelezettsége lett volna bizonyítania, hogy az alperesi kártérítési felelősség feltételei fennállnak. A peres felek között létrejött azonban egy megállapodás, melyben az alperesek a kártérítési felelősségüket elismerték, meghatározott összegben. A bíróság álláspontja szerint ez a megállapodás megfelel a tartozás-elismerés kritériumainak, így a Ptk. 242. § (1) bek. értelmében a bizonyítási teher megfordul, így alperesek kötelezettsége volt bizonyítani azt, hogy tartozásuk a felperes felé nem áll fenn. Az alperesek erre vonatkozóan bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, mindössze arra hivatkoztak, hogy a felperes által érvényesíteni kívánt igény tekintetében nem állapítható meg, hogy az ténylegesen kárként merül-e fel. Minderre figyelemmel a bíróság a keresetet a tartozás-elismerésben foglalt összeg erejéig tartotta megalapozottnak, azt meghaladóan azonban bizonyítatlanság okából elutasította, hiszen a felperes az eljárás során nem bizonyította ezt meghaladóan a kárát. *(Szegedi Városi Bíróság 16.P.20.883/2006/15. sz. jogerős ítélete.)*

C.) A MÜBSE gyakorlatában előfordult, peren kívüli esetek, melyek ügyvédi műhibát valósítottak meg

C.1.) A kárbejelentő fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett harmadik személlyel szemben. Az ellenérdekű fél ellentmondott, a panaszolt ügyvéd azonban a jogszabályi határidőn túl rótta le a kiegészített illetéket és terjesztette elő a „keresetlevelet”. A bíróság ezért a pert megszüntette. A fizetési meghagyásos eljárás díja és az illeték ezért feleslegesen lett kifizetve, mert az eljárást újra kellett indítani.

C.2.) A biztosított ügyvéd egy fizetési meghagyás elleni ellentmondás benyújtására kapott meghatalmazást, de az ellentmondást nem nyújtotta be a bírósághoz. A fizetési meghagyás jogerőre emelkedett, és a követelést a jogosult végrehajtási eljárás útján érvényesítette a kárigénylővel szemben.

C.3.) Az ügyvéd megbízást kapott egy perújítási kérelem benyújtására. A perújítási eljárásban tartott első tárgyaláson az ügyvéd nem jelent meg, ezért a bíróság a perújítási kérelmet hivatalból elutasította.

C.4.) A panaszolt ügyvéd egy bírósági fellebbezési eljárásban az illetékfeljegyzési jog megadása iránti kérelmet nem az annak elbírálására illetékes bírósághoz nyújtotta be, így a kérelem elkésettnek minősült, mely miatt az elsőfokú, kedvezőtlen ítélet jogerőre emelkedett.

C.5.) Az ügyvéd egy végrehajtási eljárásban képviselte a kárigénylőt. A végrehajtó által készített felosztási tervvel szemben az ügyvéd a jogszabályi határidő leteltét követően terjesztett elő végrehajtási kifogást, ezért azt a bíróság hivatalból elutasította. A sérelmes és jogellenes felosztási terv miatt a panaszos nem jutott az őt megillető, a végrehajtási eljárás során befolyt követeléshez.

C.6.) A biztosított ügyvéd kereset benyújtására és perbeli képviselet ellátására kapott megbízást. Az ügyvéd az első tárgyalást elmulasztotta, ezért a bíróság a pert megszüntette, a felperest pedig illeték és perköltség megfizetésére kötelezte.

C.7.) A panaszolt ügyvéd egy perben képviselte a kárbejelentőt. Az elsőfokú ítélet a kamatról nem rendelkezett, annak ellenére, hogy a keresetben ez szerepelt. Az ügyvéd az ítélet kiegészítése iránt kérelmet terjesztett elő, de az elkésett.

Főbb következtetések

- ▶ Olyan esetekben, amikor az ügyvéd az eljárás során nem olyan határidőt mulaszt, ami utóbb ügyfele követelésének érvényesítését ellehetetlenítené (pl. a szünetelő perben a folytatás kérelmezésének elmaradása) úgy felelőssége a

felmerülő peres költségek erejéig fennállhat. Nem felel azonban a követelés érvényesítésének elmaradásáért, ha a per megszűnése után még volt jogi lehetősége az ügyfélnek arra, hogy követelését ismét érvényesítse.